

[नमा]सङ्गे भयं न प्राप्नोति ॥५॥ तं यथेष्टीति प्रकृतोष्टिवदेवैषेष्टिः (प्राकृतोष्टि° Cod.) कार्या तेनानुमतीष्टिवत्तन्मध्ये वैकृतं तन्न किञ्चिदपि न विद्यतइति भावः तद्यदेवेति अदः अमुष्मिन्विप्रकृष्टे सोमप्रकरणे प्रज्ञातं दीक्षाणीयं दीक्षायां निरुप्तमाग्रावैष्णवं हविः तदेवेदानीं निरूप्यमाणं हविरिति तत्तादात्म्येन प्रशंसा । अवराध्यः आदौ स्थितः पराध्यः यज्ञस्य चरमभागेऽवस्थितः ॥६॥ यथेष्टीति सर्वेष्टीनां पौर्णमासेष्टिः प्रकृतिभूता तद्वदत्रापि तदीयमङ्गजातं कुर्यात् । उत्सृष्टो गौरिति कियत्तं कालं शकटवहनादौ विनियोज्य पश्चाद्य उत्सृज्यते स उत्सृष्टः । अमुमन्तरिक्षे दृश्यमानं चन्द्रमसमुत्सर्जमुत्सृज्योत्सृज्य घ्नन्ति पौर्णमासीं खल्वारभ्य देवाः घ्नन्ति प्रतिदिनमेकैककलापकार एव तस्य हननम् अमावास्याकालमारभ्योत्सृजन्ति प्रतिदिनं तस्यैकैककलावृद्धेः तस्मादस्य हविषः सोमदेवतासम्बन्धादेतादृशो गौर्दीक्षाणावेन युक्तः ॥७॥ वहं नाम युगवहनदेशः ककुत्प्रदेशः । आण्डाभ्यामैन्द्रः सेचनसमर्थत्वात् ॥८॥ इष्टिपशुसोमदर्विहोमात्मकावाद्राजसूयस्य तदनुष्ठानेन यज्ञक्रविष्ट्यादयः सर्वेऽनुष्ठिता भवन्ति आग्रयणेष्टिरपि देवसृष्टेन प्रशस्तत्वादत्रावरोद्धव्या ॥९॥ चातुर्मास्याख्यो यज्ञक्रतुरप्यवरोद्धव्य इत्यनेनाभिप्रायेण तदनुष्ठानम् ॥१०॥३॥२॥

एवं चातुर्मास्यानि सामान्येन विधाय वैश्वदेवाख्यं प्रथमं पर्वं विधत्ते वैश्वदेवेनेति । भूमानं भूयसीः प्रजाः ॥१॥ शुनो वायुः सौर आदित्यः । उभौ रसाविति see २, ६, ३. ४. । शुनासीरीयप्रयोगकालः सूत्रितः [का° १५. १. ११.] पवित्रदीक्षास्थाने शुनासीरीयमिति पवित्राख्यस्य सोमयागस्य (°गत Cod.) संवत्सरे यस्यां तिथौ दीक्षा कृता तस्यां फाल्गुनशुक्लप्रतिपदि चतुर्थं पर्वं कार्यम् अर्थात्पवित्रशुनासीर्ययोर्मध्ये वैश्वदेवादीनि त्रीणि पर्वाणि क्रमेण चतुर्षु मासेषु कार्याणि । आहवनीयमग्निं पञ्चधा व्युत्थ्य प्रतिदिशं मध्ये च पृथक् कृत्वा आज्यस्थाल्याः सुवेणोपघातमुपहत्योपहत्य गृहीत्वा जुहोति ॥३॥ तत्र पूर्वादिक्रमेण पञ्चस्वग्निषु समन्त्रकं हवनं विधत्ते स पूर्वाध्यइति पूर्वार्धे भवः पूर्वाध्योऽग्निः ॥५॥ उत्पिबन्ते उत्कटं पिबन्ति प्राणिनो भक्षयन्ति ॥७॥ क्षणवन्ति हिंसन्ति क्षणु हिंसायाम् विवृहन्ति विश्लेषयन्ति ॥८॥ रथस्य सव्यभागे तिष्ठन्नेकः सारथिश्चैक इति द्वौ ॥९॥ आरोग्यकामस्यापोमं होमं विधत्ते स हैतेनेति । यस्तु गतासुरिव भवति तमप्यनेन होमेनाहृत्येव पुनर्जीवयत्येव ॥१०॥ इन्द्रस्तुरीयश्चतुर्थहविर्देवता यस्मिन्कर्मणि तदिन्द्रतुरीयम् । गवीधुका (!) आरण्यगोधूमाः । वहलायै वहं नाम ककुत्प्रदेशः तद्वत्यै षष्ठ्यर्थे चतुर्थी ॥११॥ वरुणो रुद्रश्चोभावप्यग्निरेव तथाच तैत्तिरीयके ते देवा अग्निमब्रुवन्निति प्रस्तुत्य स त्रेधात्मानं व्यकुरुताग्निं तृतीयं रुद्रं तृतीयं वरुणं तृतीयमिति । वास्तव्य इति रुद्रः खलु वास्तुभवः ग्रामाद्बाह्यो यज्ञभूमिष्मशानादिर्वास्तुः । गवीधुका अपि वास्तुभवाः अतो गवीधुकहविषो रुद्रदेवत्यत्वं युक्तम् । स्त्रीवे सत्यप्यधर्मेण स्त्रिया अयोग्येनानोवहनेन वारुणी ॥१३॥ तं राज्ञो विजितिसाधनत्वेन प्रशंसति अपामर्गिर्वाइति । अपामृजत अपमार्जनं कृतवन्तः ॥१४॥ एतेनापामार्गहोमेनापि न केवलं पञ्चवातीयहोमेन प्रतिसरं स्वरक्षामभिचार्यमाणः कुर्यात् । प्रतीचीनफलः स्वात्मानं प्रति गतैरवाङ्मुञ्चैः (°रवा° ?) फलैर्युक्तः । योऽभिचारकोऽस्मै यज्ञमानाय किञ्चित्पीडादिकं कुर्यात् तमेवैतेनापामार्गहोमेन प्रतिमुखं धूर्वति हिनस्ति तत्कृतोऽभिचारस्तमेव प्रतिनिवृत्य (°त्यपि Cod.) हिनस्ति ॥२०॥४॥२॥